

BEDÖMARGRUPPENS YTTRANDEAvdelning
Utvärderingsavdelningen

Lärosäte: Örebro universitet
Yrkesexamen: Ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i gymnasieskolan i undervisningsämnet samhällskunskap.
Samlat omdöme: Hög kvalitet
<p>Sammanvägt bedöms bedömningsområdet Förutsättningar vara tillfredsställande.</p> <p>När det gäller personal finns det hög kompetens inom UVK med 4 professorer och 13 lektorer, varav 4 är docenter. Dessutom undervisar 1 doktorand och 6 adjunkter. För undervisningsämnet samhällskunskap finns både vetenskapligt meriterad personal och personal med yrkeserfarenheter i form av egen lärarutbildning. Det finns också en blandning av personer med pedagogisk kompetens och ämneskompetens inom sociologi, statsvetenskap, kulturgeografi och nationalekonomi. Merparten av lärarna är tillsvidareanställda, vilket bedömargruppen menar främjar en god kontinuitet. I lärargruppen Även planerna för kompetensförsörjning medför stabilitet i utbildningen.</p> <p>Utbildningsmiljön utgörs av ett sammanhållet campus, vilket underlättar för möten mellan lärargrupper och ledning. Majoriteten av de undervisande lärarna inom UVK ingår i aktiva forskningsmiljöer med relevans för utbildningen genom att utbildningen bedrivs i nära samverkan med forskning. Lärosätets vetenskapliga miljö inom inriktningen samhällskunskap är god och verksamheten bedrivs så att det finns ett nära samband mellan forskning och utbildning. Detta exemplifieras i självvärderingen genom en uppräknig av pågående forskningsprojekt. Dessutom ansvarar disputerade för 13 av 16 delkurser inom ämneslärarprogrammet i samhällskunskap. Lärosätets vetenskapliga miljö är god och verksamheten bedrivs så att det finns ett nära samband mellan forskning och utbildning. Detta exemplifieras i självvärderingen genom en uppräknig av pågående forskningsprojekt. Lärosätet har också två forskningsmiljöer med relevans för inriktningen samhällskunskap. Sambandet mellan forskning och utbildning beskrivs via att litteratur skriven av undervisande lärare även används i undervisningen och att studenterna i en del fall får delta i arbete med forskningsuppgifter. Bedömargruppen menar dock samtidigt att den professionsinriktade miljön för samhällskunskapen hade kunnat beskrivas på ett mer fylligt sätt.</p> <p>Sammanvägt bedöms bedömningsområdet Utformning, genomförande och resultat vara tillfredsställande.</p> <p>Målet om ämneskunskaper för yrkesutövningen, inbegripet aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete, uppfylls. Den del av examensmålet som berör fördjupad insikt i aktuellt</p>

forsknings- och utvecklingsarbete är också uppfyllt på lärosätet, men bedömggruppen är kritisk till en alltför summarisk beskrivning av arbetet i den delen.

Målet om vetenskapsteori och forskningsmetoder samt relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet uppfylls. Utbildningen är strukturerad på ett sätt så att det är möjligt för studenterna att omsätta kunskap om vetenskapsteori, kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoder samt om relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet med relevans för yrkesutövningen. Det är en styrka att undervisningen och examinationerna efterliknar en vetenskapligt grundad och forskande praktik. Detta leder till att form och innehåll, förenas på ett fruktbart sätt och förstärker utbildningens yrkesrelevans, genom att vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet behandlas som en integrerad helhet. Däremot framträder det att kvantitativ metod har lägre dignitet än kvalitativ metod inom UVK och Bedömggruppen rekommenderar lärosätet att i det fortsatta utvecklingsarbetet beakta frågan om balans mellan kvantitativa och kvalitativa metoder.

Målet att kritiskt och självständigt tillvarata och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat uppfylls. För UVK finns en relevant vetenskaplig och professionsinriktad miljö, och verksamheten bedrivs enligt bedömggruppen så att det finns ett starkt samband mellan forskning och utbildning, i riktning mot det allmänpedagogiska och de didaktiska frågorna. Det finns en gradvis fördjupning och progression under utbildningens gång. Lärosätet visar att inriktningen samhällskunskap gradvis bygger upp förmågan att tillvarata, sammanställa, systematisera, analysera och reflektera över forskning och material av relevans för yrkesutövningen. Studenterna ska utveckla sin förmåga från kurser på grundnivå till avancerad nivå, genom att muntligt och skriftligt reflektera över erfarenheter, bearbeta forskningsresultat samt genomföra egna undersökningar fram till självständigt arbete. Lärosätet visar hur studenterna tränas i att tillvarata och reflektera över andras erfarenheter genom VFU-kurserna.

Målet att tillämpa didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik uppfylls. Bedömggruppen ser det som positivt att begreppet metodik analyseras i relation till didaktik eller ämnesdidaktik. Utbildningen bedöms säkerställa att studenterna efter examination har goda kunskaper om lärandeteorier och elevens kunskapsutveckling tillsammans med didaktisk kompetens, i samklang med vad som krävs i yrkespraktiken. Förmåga att tillämpa ämnesdidaktik tillämpas både i särskilda delkurser och som inslag i andra. Här finns även en progression kopplad till VFU. Från höstterminen 2018 undervisar yrkesverksamma lärare (adjungerade adjunkter) i ämnesdidaktik med konkreta övningsituationer. Det saknas dock kommentarer om den del av lärandemålet som anger den verksamhet i övrigt som utbildningen avser. Vad detta avser i examensmålet är dock samtidigt svårtolkat och bedömggruppen menar att det samlade underlaget, är tillräckligt för vår bedömning av målpuppfyllelsen.

Målet att utveckla undervisning och pedagogisk verksamhet för att stimulera varje elevs lärande uppfylls. De krav som ställs i utbildningen på att utveckla den pedagogiska förmågan att stimulera varje elevs lärande och utveckling ökar successivt genom utbildningen och kan beskrivas som en utveckling från att initialt tillsammans med andra (och i viss mån självständigt) ta ansvar för planering, genomförande och utvärdering av undervisning, till att mer självständigt även tillägna sig och uppvisa förmåga att utveckla och kritiskt granska sin egen och andras undervisning och pedagogiska verksamhet. Detta är ett gott exempel på progression och didaktiskt djup som studenten förankrar. Lärosätet visar att det genomgående i kurserna finns undervisningsinslag och praktiska moment som behandlar studenternas förmåga att självständigt och tillsammans med andra

planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisningen. Detta sker i progression från att inledningsvis fokusera att tillsammans med andra ta ansvar för planering, genomförande och utvärdering av undervisning, till att senare i utbildningen mer självständigt kunna visa förmåga att kritiskt granska sin egen och andras undervisning och pedagogiska verksamhet.

om bedömningar utifrån relevanta aspekter och hållbar utveckling uppfylls inom utbildningen, och de kursexempel som synliggör målets efterfrågade områden övertygar bedömargruppen. Bedömargruppen anser att variationen i undervisningen och dess tydliga professionsrelevans skapar goda förutsättningar för studenterna att genom utbildningen uppnå examensmålet och utveckla den förmåga att göra de vetenskapliga, samhällsliga och etiska bedömningar som eftersträvas.

Jämställdhetsarbetet beskrivs i självvärderingen, och jämställdhet tas upp i flera kurser på ett sätt som övertygar bedömargruppen om att bedömningsgrunden tillgodoses. Både inom UVK och VFU genomförs en skriftlig uppgift som också examineras. Lärosätet konstaterar att för inriktningen samhällskunskap är jämställdhet både ett ämnesinnehåll och en ämnesdidaktisk fråga i den pedagogiska verksamheten. Lärosätet visar hur jämställdhet finns som innehåll i utbildningen, och hur det examineras. På lärosätet pågår även ett arbete med att ta fram en obligatorisk kurs om genus och jämställdhet.

Vad gäller uppföljning, åtgärder och återkoppling så visar lärosätet att det finns ett system på plats med tydlig fördelning av ansvar. Varje år görs programuppföljningar. Den programansvariga ansvarar för att sammankalla till programråd. På intervjuerna framkommer att återkoppling ges till studenterna. Hur detta går till och om det lett till förändringar är fortfarande otydligt i det undersökta materialet och intervjuerna. Kursvärderingarna innehåller standardiserade frågor och en vanlig utmaning är att de automatiskt genererade frågorna i värderingen gäller framförallt hela kurser och inte delkurser, vilket kan leda till lägre svarsfrekvens bland studenterna. Här rekommenderar bedömargruppen att lärosätet ser till att kursvärderingarna blir ett mer användbart verktyg för kvalitetssäkring. VFU samordnas centralt och efter varje avslutad VFU-period sker en uppföljning av överenskommelsen med skolhuvudmännen. Utvärderingen av VFU i sin helhet sker vart tredje år. Återkoppling sker till skolhuvudmän, lärosätet och studentrepresentanterna, vilket bedömargruppen bedömer är fungerande.

Sammanvägt bedöms bedömningsområdet Studentperspektiv vara tillfredsställande.

När det gäller studentperspektivet framkommer tydligt för bedömargruppen att lärosätets hållning är det studentcentrerade lärandet som innebär ansvarstagande och förväntningar om att studenterna tar aktiv del i sina studier. Studenter finns representerade i olika beslutande organ och kursvärderingar görs systematiskt. Samtidigt rekommenderar bedömargruppen att lärosätet ser över likvärdigheten i studenternas VFU-placeringar.

Sammanvägt bedöms bedömningsområdet Arbetsliv och samverkan vara tillfredsställande.

Inom ramen för arbetslivsperspektivet lyfter lärosätet på ett övertygande sätt fram exempel som rör praktisk forskning, didaktiska nätverk samt VFU och samverkan inom den övningsskoleverksamhet som de är huvudman för. Bedömargruppen menar att detta tillsammans bildar en god grund för hur vetenskap, teori och praktik kan användas för att problematisera framtida utmaningar för lärarrollen. Fokus i underlagen ligger främst på formella arenor för möten mellan olika

kategorier av aktörer när det gäller utbildningens utformning för att möta förändringar i arbetslivet och samverkan med det omkringliggande samhället. Bedömargruppen menar att ett kompletterande perspektiv kan vara att även fokusera på ämnesinnehållet.

Utbildningsvetenskaplig kärna

Bedömningsområde: Förutsättningar

Personal

Bedömning med motivering: *Antalet lärare och deras sammantagna vetenskapliga, professionsrelaterade och pedagogiska kompetens är adekvat och står i proportion till utbildningens volym, innehåll och genomförande på kort och lång sikt.*

Av lärosätets självvärdering framkommer att det finns en hög samlad kompetens och en solid organisation för lärarutbildningen. Bedömargruppen menar att antalet lärare och deras sammantagna kompetens (vetenskapliga, professionsrelaterade och pedagogiska) är adekvat och står i proportion till utbildningens volym, innehåll och genomförande på kort och lång sikt.

Den undervisande personalen består av totalt 24 lärare inom den utbildningsvetenskapliga kärnan (UVK). Av dessa är 13 lektorer (varav 4 är docenter), 4 professorer, 1 doktorand och 6 adjunkter. Av 24 är 17 lärare tillsvidareanställda och disputerade, medan 4 lärare och doktoranden har en tidsbegränsad anställning. Pedagogik är huvudämne och huvudområde för kurserna inom UVK. I självvärderingen och lärartabellen beskrivs vidare att externa föreläsare med specialistkompetens anlitas för undervisning inom specifika områden. Merparten av de tillsvidareanställda lärarna har högskolepedagogisk utbildning.

Lärosätet beskriver att den pedagogiska kompetensen och professionsrelaterade kompetensen stärks ytterligare av att majoriteten, cirka 80 procent, av de undervisande lärarna har egen lärarexamen med yrkeserfarenhet från skolan, och av dessa har 65 procent ämneslärarexamen. Bedömargruppen menar att den höga andelen disputerade lärare i de utbildningsvetenskapliga kurserna borgar för en undervisning som är gediget forskningsanknuten och studenterna får möta lärare med hög vetenskaplig kompetens.

Utbildningsmiljö

Bedömning med motivering: *Det finns en för utbildningen vetenskaplig och professionsinriktad miljö och verksamheten bedrivs så att det finns ett nära samband mellan forskning och utbildning.*

Aktiva forskare och doktorander undervisar på utbildningen, vilket bedömargruppen ser som en styrka och som positivt för kopplingen mellan forskning och utbildning. Örebro universitet har på ett övergripande plan en sammanhållen lärarutbildning där flera ämnen läser tillsammans, bortsett från ett fåtal ämnen som musik och idrott. Det är också ett sammanhållet campus, vilket enligt lärosätet underlättar för möten mellan lärargrupper och ledning. I intervjuerna lyfts de tvärvetenskapliga samarbetena fram som viktiga för utbildningsmiljön. Integrationen mellan teori, praktik, läraryrket och forskning beskrivs i självvärderingen som positiv för studenterna, vilket också bekräftades för bedömargruppen under intervjuerna.

Utbildningens 300 högskolepoäng är fördelade på 120 högskolepoäng ämnes- och ämnesdidaktiska studier i första ämnet dit 15 högskolepoäng verksamhetsförlagd utbildning (VFU) är knutna (termin 2 och 5), 90 högskolepoäng ämnes- och ämnesdidaktiska studier i andra ämnet, samt 60 högskolepoäng studier inom UVK dit 15 högskolepoäng VFU är knutna (termin 1 och 10). Två självständiga arbeten om 15 högskolepoäng genomförs under utbildningen. Lärosätet framhåller i självvärderingen och under intervjuerna att studenterna under VFU handleds av utbildade handledare, vilket bedömgruppen noterar som en styrka. En samordnande resurs för lärarutbildningarna är det regionala utvecklingscentrum (RUC) som är knutet till lärosätet. RUC är delansvarig för de didaktiska nätverk där forskare, doktorander, lärarutbildare, lärare och skolledare presenterar och diskuterar skolrelevant forskning och beprövad erfarenhet.

För samtliga utbildningar vid Örebro universitet finns en gemensam överordnad struktur som beskrivs i självvärderingen där institutioner fastställer kursplaner, ansvarar för personal och för att bedriva själva undervisningen. Varje institution har kursansvar, vilket utöver upprättande av kursplaner även omfattar ansvar för utvärdering av kurser och för revidering av kursplaner. Den här strukturen framstår som solid för bedömgruppen, för att tydliggöra konstruktiv länkning.

Majoriteten av de undervisande lärarna inom UVK ingår i aktiva forskningsmiljöer med relevans för utbildningen, som Utbildning och demokrati och SMED, samtidigt som campus Örebro växer och expanderar med nya tjänster. Bedömgruppen ser samarbetet med Stockholms universitet och Humboldtuniversitetet som både intressant och positivt. Ambitionen som lärosätet har är att utveckla och studera hur ett forskningsbaserat arbetssätt kan bli en naturlig del av lärarutbildningen.

Utifrån intervjuerna framkommer en spridning i hur mycket undervisning studenterna får inom de olika ämnena. Bedömgruppen noterar en viss obalans, där vissa ämnen får mycket och andra betydligt mindre av önskvärt innehåll och fördjupning. Bedömgruppen rekommenderar därför att ledningen analyserar olikheterna, så att likvärdighet mellan de olika ämnena blir uppmärksammade.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Måluppfyllelse av examensmål i kunskapsformen kunskap och förståelse

Bedömning med motivering: *Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas visar fördjupad kunskap om vetenskapsteori samt kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoder, och visa kunskap om relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen.*

Utbildningen är utformad så att kunskap i vetenskapsteori, forskningsmetod samt relationen mellan vetenskaplig kunskap och beprövad erfarenhet behandlas kontinuerligt under utbildningens UVK-kurser (och ämneskurser). Alla studenter genomför den utbildningsvetenskapliga kärnan (UVK) från den första terminen, och ett av syftena är att studenterna ska möta skolans värld i ett tidigt skede i utbildningen. I självvärderingen beskrivs en tydlig struktur av verksamheten inom UVK, vilket var ett intryck som förstärktes under intervjuerna för bedömgruppen. Studenterna skriver texter av vetenskaplig karaktär under UVK-kurserna, använder begrepp och teorier, resonerar om relationen mellan forskning om skolan, lärares yrkeserfarenhet, tyst kunskap och så vidare. Det finns en tydlig

koppling till examensmålen och i självvärderingen beskriver lärosätet de innehållsliga perspektiven väl. En stor del av forskarna i pedagogik deltar i undervisningen inom UVK. Studenterna möter aktuell forskning genom att läsa och diskutera vetenskaplig litteratur. Det finns alltså ett nära samband mellan forskning och utbildning, finner bedömargruppen. Lärosätet visar i självvärderingen exempel på ett högskoledidaktiskt forskningsprojekt där studenter är deltagare och prövar olika forskningsbaserade metoder och undervisningsformer.

Examinationsuppgifterna har stor variation, vilket är ett gott exempel enligt bedömargruppen. Däremot tolkar bedömargruppen att det tycks finnas en ambivalens om kvantitativa metoders betydelse och viktning i utbildningen. Kvantitativa metoder tycks ha lägre dignitet än kvalitativa metoder och beprövad erfarenhet, vilket inte stämmer överens med examensmålets formulering. Studenterna får primärt orientera sig i kvantitativ metod, snarare än tillämpa den praktiskt i skriftliga och praktiska utforskande moment. Den bilden förstärks under intervjuerna, där det framkommer att olika ämnen har olika syn på metodens betydelse för lärarutbildningen och att variation förekommer i hanteringen av metoder. Det bedömargruppen fått ta del av är oroande, eftersom målet ställer högre krav än orientering och även kräver att kunskaperna i målet ska vara fördjupade. Bedömargruppen rekommenderar därför att detta ses över och att eventuella ämnesmässiga diskurser läggs åt sidan för att istället fokusera på den kvantitativa metodens betydelse och förtjänst i läraruppdraget. Trots påtalade brister anser bedömargruppen att lärosätet i intervjuerna visar en medvetenhet och en vilja till förändring och förbättring.

Måluppfyllelse av examensmål i kunskapsformen färdighet och förmåga

Bedömning med motivering: *Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas visar fördjupad förmåga att kritiskt och självständigt tillvarata, systematisera och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat för att därigenom bidra till utvecklingen av yrkesverksamheten och kunskapsutvecklingen inom ämnen, ämnesområden och ämnesdidaktik.*

I självvärderingen beskrivs väl hur den vetenskapliga förankringen ser ut i UVK-kurserna 1, 2 och 3, och här bidrar de till progressionen i ämnesstudierna. Det framkommer att studenterna får möjlighet att visa förmåga att kritiskt och självständigt tillvarata, systematisera och reflektera över egna och andras erfarenheter och koppla detta till forskningsresultat. Inom UVK finns en relevant vetenskaplig och professionsinriktad miljö, och verksamheten bedrivs enligt bedömargruppen så att det finns ett starkt samband mellan forskning och utbildning, i riktning mot det allmänpedagogiska och didaktiska frågorna.

I självvärderingen saknas dock fördjupande beskrivningar av hur den verksamhetsförlagda delen av utbildningen (VFU) kopplar till UVK och vikten av studenternas kunskap om relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen i ämnet. Bedömargruppen fick en kompletterande bild på ett mer tillfredsställande sätt under intervjuerna. Det framkommer då att det finns en progression under utbildningens gång med både gradvis fördjupning. I intervjuerna framkommer även att det i programrådet blivit tydligt för lärosätet att de behöver mer kunskap mellan de olika ämnena om deras relation till UVK och tydligare knyta dessa delar samman med särskild förankring i vetenskapsteori och metod.

Bedömargruppen vill rekommendera lärosätet att djupare analysera vilka studentgrupper som har

svårt att röra sig mellan de olika kontexterna och mellan ett praktiskt och ett teoretiskt synsätt. Bedömaregruppen uppskattar att lärosätet lyfter fram betydelsen av studenternas självständighet och betonar omsättningen av kunskap i handling, samtidigt som det finns krav på att ta del av andras erfarenheter och relevanta forskningsresultat.

Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas visar förmåga att tillämpa sådan didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det eller de ämnen som utbildningen avser och för den verksamhet i övrigt som utbildningen avser.

Självvärderingen lyfter fram vikten av att studenterna lär sig att visa insikt i, och kunskap om, didaktik, ämnesdidaktik och lärandeteorier med tillämpning i VFU men också andra undervisningsaktiviteter inom lärosätet. I UVK-kurserna ska studenterna visa förståelse för hur olika synsätt på elevers utveckling, lärande och kommunikation får betydelse för undervisningens innehåll samt ämneslärares didaktiska val och konsekvenser. I självvärderingen beskriver lärosätet progressionen med att det i UVK 2 och UVK 3 ställs högre krav och mer genomgående tillämpning av den didaktiska förmågan. I UVK 2 lyfts läroplansteoretiska- och didaktiska perspektiv fram tillsammans med lärarens didaktiska val i ett bredare samhällsperspektiv och att specialpedagogiskt kunna skapa lika möjligheter för elever att utvecklas och lära.

Examinationerna består av skriftliga inlämningsuppgifter, uppsatser, rapporter, seminarier samt opponent- och respondentskap, och är slutligen yrkesorienterade. Lärosätet beskriver i självvärderingen att examinationerna strävar efter att efterlikna den typ av kritiskt utforskande aktiviteter som förväntas ske i yrkesutövningen. I intervjuerna framkommer att lärosätet arbetar medvetet med en variation av examinationer. Bedömaregruppen vill ändå tillägga att det är viktigt att de olika examinationsuppgifterna i kurserna är reflekterande utifrån människans olika sätt att lära och ta till sig kunskap, samt vad det indirekt ger studenterna för medvetenhet om metod och examinationsform.

Didaktik inklusive metodik tas upp och behandlas på ett anpassat sätt med tydliga krav på hur den didaktiska förmågan bör omsättas i en undervisningspraktik. Bedömaregruppen ser det som positivt att begreppet metodik analyseras i relation till didaktik eller ämnesdidaktik (där lärosätet menar att metodiken får en särställning beroende på ämnets undervisningstradition). Utbildningen bedöms säkerställa att studenterna efter examination har goda kunskaper om lärandeteorier och elevers kunskapsutveckling tillsammans med didaktisk kompetens, i samklang med vad som krävs i yrkespraktiken.

Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas visar förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning och den pedagogiska verksamheten i övrigt i syfte att på bästa sätt stimulera varje elevs lärande och utveckling.

I självvärderingen framkommer att studenten stegvis utmanas att ta ansvar för planering, genomförande och utvärdering av sin undervisning, inte minst i VFU-kurserna men också i högskoleförelagd undervisning, föreläsningar och examinationer. I de angivna kursexemplen

tydliggörs de efterfrågade delarna av målet. Progression exemplifieras på ett tydligt sätt via beskrivningar av kursmål, innehåll och examinationer i UVK 1 (VFU 1) i jämförelse med UVK 3 (VFU 4). För att den kunskapen ska komma studenten till del krävs fungerande VFU-placering, menar bedömargruppen.

I intervjuerna framkommer att likvärdighet inte alltid tillgodosätts, beroende på om studenterna har knutits till en övningsskola eller haft en annan VFU-placering. Det framstår för bedömargruppen att försöksverksamheten med övningsskolor har haft bättre resurser i form av föreläsningar och utbildade handledare, medan det har varit både högt och lågt i kvalitet när det gäller kommunikation, VFU-utbildade handledare och framförhållning i de traditionella VFU-placeringarna. Av intervjun framgick också att de studenter som genomförde sin VFU i övriga skolor inte hade någon kontakt med lärosätets lärare, ibland inte på flera månader. Bedömargruppen ser ett behov av att lärosätet bör utvärdera och åtgärda förutsättningarna för alla studenter så att de får den återkoppling, det stöd för reflektion och det sammanhang för sitt lärande som de behöver. Här rekommenderar bedömargruppen att lärosätet tar ansvar över att VFU ska hålla samma kvalitet oavsett var och i vilket ämne studenterna genomför sin VFU, och att det följs upp i både utvärderingar och samverkan.

För att kunna främja varje elevs lärande, krävs didaktiskt och pedagogiskt stöd och stimulans för att studenterna ska känna sig motiverade, upptäcka sin roll och sitt agerande som lärare och i förlängningen synliggöra eleverna och deras lärande. Bedömargruppen konstaterar att det råder oklarheter i glappet mellan olika kurser och att utbildningen inte i tillräcklig utsträckning främjar studenternas studiemotivation och lärande eller ger dem ett helhetsperspektiv utifrån utbildningens olika delar. Detta samband är vagt beskrivet i självvärderingen och under intervjuerna.

En central frågeställning bedömargruppen hade under intervjuerna var hur samarbetet ser ut inom utbildningens UVK, VFU och ämneskurser. Det framkom att det finns en variation i hur väl kopplingen fungerar mellan UVK, VFU och de olika ämnena. Här kan det alltså finnas ett glapp mellan olika utbildningsdelar. Bedömargruppen ser detta som ett utvecklingsområde och rekommenderar lärosätet att på djupet kvalitetssäkra dessa nämnda delar för att kvalitetssäkra studenternas lärande.

Måluppfyllelse av examensmål i kunskapsformen värderingsförmåga och förhållningssätt

Bedömning med motivering: *Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas visar förmåga att i det pedagogiska arbetet göra bedömningar utifrån relevanta vetenskapliga, samhällliga och etiska aspekter med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna, i synnerhet barnets rättigheter enligt barnkonventionen, samt en hållbar utveckling.*

I självvärderingens kurs exempel synliggörs de efterfrågade områdena inom målet, och bedömargruppen anser att målet uppfylls inom utbildningen. I kursen UVK 1 behandlas områden som mänskliga rättigheter, barnkonventionen och hållbar utveckling. I kursen UVK 2 behandlas vetenskapsteori, som vetenskaplig grund och vetenskapens roll för och i skolan. UVK 3 har återigen fokus på jämlikhets- och jämställdhetsfrågor samt hållbar utveckling. Av självvärderingen framgår att UVK-kurserna examineras på olika sätt med en för bedömargruppen tydlig anknytning till examensmålets olika delar. De vanligaste examinationsformerna är: individuell skriftlig uppgift, skriftlig rapport, diskussionsseminarier utifrån underlag, hemtentamen, uppsats samt under VFU.

Bedömargruppen anser att variationen i undervisningen och dess tydliga professionsrelevans skapar goda förutsättningar för studenterna att genom utbildningen uppnå examensmålet och utveckla den förmåga att göra de vetenskapliga, samhällliga och etiska bedömningar som eftersträvas.

Jämställdhet

Bedömning med motivering: *Ett jämställdhetsperspektiv beaktas, kommuniceras och förankras i utbildningens innehåll, utformning och genomförande.*

Lärosätet uttrycker i självvärderingen en ambition om att ett jämställdhetsperspektiv ska genomsyra valet av kurslitteratur. Lärare inom lärarutbildningen går en utbildning i jämställdhet som genomförs i form av tre halvdagarsworkshops. I specialpedagogikkursen finns genus representerat genom en aktuell lärare som har det som sitt forskningsområde. Jämställdhetsfrågor tas enligt självvärderingen upp i flera kurser. Både inom UVK och VFU genomförs en skriftlig uppgift som också examineras. Av intervjuerna framgår att lärosätet bedriver ett aktivt arbete med jämställdhetsperspektivet i utbildningen.

Enligt självvärderingen finns det en handlingsplan för jämställdhetsintegrering inom tre utvecklingsområden:

- 1) utbildningens innehåll och genomförande
- 2) forskningens villkor och karriärvägar
- 3) lednings- och stödprocesser.

För områdena specificeras olika utvecklingsbehov och åtgärder, exempelvis att utveckla olika former av kunskapsstöd och pedagogiska metoder för jämställdhetsfrämjande utbildning och forskning.

Bedömargruppen bedömer att utbildningen uppfyller bedömningsgrunden jämställdhet.

Uppföljning, åtgärder och återkoppling

Bedömning med motivering: *Utbildningens innehåll, utformning, genomförande och examination följs systematiskt upp. Resultaten av uppföljningen omsätts vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling och återkoppling sker till relevanta intressenter.*

Självvärderingen visar på att det finns en systematik på plats med en tydlig fördelning av ansvar för utbildningen. Varje år görs programuppföljningar och programansvarig ansvarar för att sammankalla till regelbundna programråd. Vid intervjuerna framkommer att återkoppling ges till studenterna. Hur detta går till och om det lett till förändringar är fortfarande otydligt för bedömargruppen.

VFU samordnas centralt och efter varje avslutad VFU-period sker en uppföljning av överenskommelsens efterföljande med skolhuvudmännen. Utvärdering av VFU i sin helhet sker var tredje år. Återkoppling sker till skolhuvudmän, lärosätet och studentrepresentanterna, vilket bedömargruppen bedömer det fungerar.

Det systematiska kvalitetsarbetet inom UVK berör lärosätets kursvärderingar. Vid intervjuerna framkommer en utmaning som rör hur kursvärderingarna genomförs. De automatiskt genererade frågorna i kursvärderingen gäller framförallt hela kurser och inte delkurser, vilket kan leda till lägre

svarsfrekvens bland studenterna. Lärosätet lyfter fram att kompletterande delkursvärderingar genomförs genom muntlig dialog och/eller skriftligt på plats under sista undervisningstillfället. Här rekommenderar bedömaregruppen att åtgärder vidtas så att kursvärderingar blir ett mer användbart verktyg för kvalitetssäkring. Här rekommenderar bedömaregruppen att åtgärder vidtas så att kursvärderingar blir ett mer användbart verktyg för kvalitetssäkring.

Lärosätet verkar för att studenten genomför utbildningen inom planerad studietid.

Enligt självvärderingen finns studiestöd på plats för akademiskt skrivande och även stöd för stresshantering. Lärosätet beskriver också att stöd för att studenterna ska klara av utbildningen inom planerad studietid finns på flera nivåer. Både självvärderingen och intervjuerna lyfter fram studievägledningen som en viktig komponent i lärosätets arbete för att stötta studenter som kan bli underkända. Stödfunktionen Funka ger individuellt stöd till studenter med dokumenterad funktionsnedsättning.

Vid intervjuerna framkom en genomströmning på 53 procent på ämneslärarprogrammet i sin helhet. Bedömaregruppen rekommenderar lärosätet att analyserar vad som påverkar genomströmningen för att tydligare kunna arbeta med frågan.

Bedömningsområde: Studentperspektiv

Studentperspektiv

Bedömning med motivering: *Studenten ges möjlighet att ta en aktiv roll i arbetet med att utveckla utbildningens innehåll och genomförande.*

Utifrån självvärderingen och intervjuerna framkommer att lärosätets utgångspunkt är det studentcentrerade lärandet, som innebär ansvarstagande och förväntningar om att studenterna tar aktiv del i sina studier. Kamrat -och sambedömningar används som metod, vilket bedömaregruppen lyfter fram som ett positivt exempel för både studenternas förmåga att kunna arbeta självständigt, men också för att lära och stödja studenterna att se blivande kollegor som resurser för att arbeta med hög kvalitet och utveckling.

Studenter finns representerade i olika beslutande organ och kursvärderingar görs systematiskt. Lärosätet beskriver i självvärderingen att studenterna därigenom både har formellt och informellt inflytande över sin utbildning. Delkursvärderingar är en form av inflytande som lärosätet provar. Kursvärderingar följs upp både under den pågående kursen och efteråt, även om svarsfrekvensen är låg. Bedömaregruppen rekommenderar lärosätet att aktivt arbeta med hur svarsfrekvensen kan bli högre. Studenternas svarsfrekvens är en generell utmaning för många lärosäten och här behövs goda exempel för spridning. Sammanfattningsvis kan sägas att lärosätet inte kan lägga hela ansvaret på studenterna, utan en hög svarsfrekvens ska ligga i lärosätets intresse.

Studievägledning finns också inom verksamheterna. Studenternas psykosociala hälsa varierar enligt uppgifter från intervjuerna mellan olika ämnesprogram. Bedömaregruppen anser att det är av yttersta vikt att analysen fångar variationen mellan olika ämnen och att detta regelbundet följs upp. I intervjuerna framkommer också en avsaknad av analys av eventuella anledningar till avhopp från ämneslärarprogrammet. Bedömaregruppen ser det som centralt att kvalitetsgranskningen görs även på kurs- och lärarnivå.

Hur studenterna blir synliggjorda i VFU-placeringar är ett utvecklingsområde som bedömargruppen konstaterar behöver kvalitetsgranskas internt. Detsamma gäller likvärdigheten i olika studenters VFU.

Bedömningsområde: Arbetsliv och samverkan

Arbetsliv och samverkan

Bedömning med motivering: *Utbildningen är utformad och genomförs på sådant sätt att den är användbar och utvecklar studentens beredskap att möta förändringar i arbetslivet. Relevant samverkan sker med det omgivande samhället.*

Enligt självvärderingen har lärosätet genom en nationell försöksverksamhet ett väl utvecklat samarbete mellan skolhuvudmän och övningsskolor. Det finns också pedagogiska nätverk. På lärosätet finns adjungerande adjunkter anställda, vilket bedömargruppen ser som bra för samverkan och kopplingen till skolan och praktiska frågeställningar. Lärosätet lyfter i självvärderingen fram praktiska forskning, didaktiska nätverk, den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU) och övningsskoleverksamheten som de är huvudman för.

Bedömargruppen menar att detta tillsammans bildar en bra grund för hur vetenskap, teori och praktik kan användas för att problematisera framtida utmaningar för lärarrollen. För hållbarheten för den enskilda verksamma läraren uttrycker bedömargruppen att även dessa perspektiv bör finnas med, tillsammans med det digitala lärandet som också kommer prägla den framtida skolan samt dess elever.

Lärosätet diskuterar i intervjuerna att de borde ta mer intryck av alumners syn på utbildningen, vilket bedömargruppen anser vara ett bra förslag för att stärka utbildningens användbarhet i yrkeslivet.

Samlat omdöme utbildningsvetenskaplig kärna

Bedömning med motivering: *Tillfredsställande*

Att bedömningsgrunder är tillfredsställande eller inte och att mål uppfylls eller inte inom utbildningsvetenskaplig kärna vägs samman med motsvarande bedömningar inom ämnes- och ämnesdidaktiska studier. Denna sammanvägning framgår i det samlade omdömet för examenstillståndet, det vill säga för utbildningen i sin helhet.

När det gäller personal finns det hög kompetens inom UVK med 4 professorer och 13 lektorer, varav 4 är docenter. Dessutom undervisar 1 doktorand och 6 adjunkter, och merparten av lärarna är tillsvidareanställda, vilket bedömargruppen menar främjar en god kontinuitet. Även planerna för kompetensförsörjning medför stabilitet i utbildningen.

Utbildningsmiljön utgörs av ett sammanhållet campus, vilket underlättar för möten mellan lärargrupper och ledning. Majoriteten av de undervisande lärarna inom UVK ingår i aktiva forskningsmiljöer med relevans för utbildningen genom att utbildningen bedrivs i nära samverkan med forskning.

Målet om vetenskapsteori och forskningsmetoder samt relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet uppfylls. UVK:n är strukturerad på ett sätt så att det är möjligt för studenterna att omsätta kunskap om vetenskapsteori, kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoder samt om relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet med relevans för yrkesutövningen.

Det är en styrka att undervisningen och examinationerna efterliknar en vetenskapligt grundad och forskande praktik. Detta leder till att form och innehåll, förenas på ett fruktbart sätt och förstärker utbildningens yrkesrelevans, genom att vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet behandlas som en integrerad helhet. Däremot framträder det att kvantitativ metod har lägre dignitet än kvalitativ metod inom UVK och i vilken utsträckning fördjupning i metoden sker beror på hur man arbetar i de olika ämnena. Under intervjuerna framgår att olika ämnen har olika syn på metodens betydelse för lärarutbildningen vilken kan påverka om fördjupning i ämnena sker. Här finns ett utvecklingsområde för lärosätet att komma tillrätta med, som bedömagruppen rekommenderar.

Målet att kritiskt och självständigt tillvarata och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat uppfylls enligt bedömagruppen. För UVK finns en relevant vetenskaplig och professionsinriktad miljö, och verksamheten bedrivs enligt bedömagruppen så att det finns ett starkt samband mellan forskning och utbildning, i riktning mot det allmänpedagogiska och de didaktiska frågorna. Det finns en gradvis fördjupning och progression under utbildningens gång. Bedömagruppen rekommenderar samtidigt lärosätet att undersöka de olika ämnenas relation till UVK och tydligare knyta samman delarna.

Målet att tillämpa didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik uppfylls. Bedömagruppen ser det som positivt att begreppet metodik analyseras i relation till didaktik eller ämnesdidaktik. Utbildningen bedöms säkerställa att studenterna efter examination har goda kunskaper om lärandeteorier och elevers kunskapsutveckling tillsammans med didaktisk kompetens, i samklang med vad som krävs i yrkespraktiken.

Målet att utveckla undervisning och pedagogisk verksamhet för att stimulera varje elevs lärande uppfylls. De krav som ställs i utbildningen på att utveckla den pedagogiska förmågan att stimulera varje elevs lärande och utveckling ökar successivt genom utbildningen och kan beskrivas som en utveckling från att initialt tillsammans med andra (och i viss mån självständigt) ta ansvar för planering, genomförande och utvärdering av undervisning, till att mer självständigt även tillägna sig och uppvisa förmåga att utveckla och kritiskt granska sin egen och andras undervisning och pedagogiska verksamhet. Detta är ett gott exempel på progression och didaktiskt djup som studenten förankrar. Bedömagruppen noterade under intervjuerna en variation i hur väl kopplingen fungerar mellan UVK, VFU och de olika ämnena. Här kan det alltså finnas ett glapp mellan olika utbildningsdelar och bedömagruppen rekommenderar lärosätet att på djupet kvalitetssäkra dessa nämnda delar för att kvalitetssäkra studenternas lärande.

Målet om bedömningar utifrån relevanta aspekter och hållbar utveckling uppfylls inom utbildningen, och de kursexempel som synliggör målets efterfrågade områden övertygar bedömagruppen. Bedömagruppen anser att variationen i undervisningen och dess tydliga professionsrelevans skapar

goda förutsättningar för studenterna att genom utbildningen uppnå examensmålet och utveckla den förmåga att göra de vetenskapliga, samhällliga och etiska bedömningar som eftersträvas.

Jämställdhetsarbetet beskrivs i självvärderingen, och jämställdhet tas upp i flera kurser på ett sätt som övertygar bedömaregruppen om att bedömningsgrunden tillgodoses. Både inom UVK och VFU genomförs en skriftlig uppgift som också examineras.

Det finns ett system på plats med tydlig fördelning av ansvar. Varje år görs programuppföljningar. Den programansvariga ansvarar för att sammankalla till programråd. På intervjuerna framkommer att återkoppling ges till studenterna. Hur detta går till och om det lett till förändringar är fortfarande otydligt i det undersökta materialet och intervjuerna. Kursvärderingarna innehåller standardiserade frågor och en vanlig utmaning är att de automatiskt genererade frågorna i värderingen gäller framförallt hela kurser och inte delkurser, vilket kan leda till lägre svarsfrekvens. Här rekommenderar bedömaregruppen att lärosätet ser till att kursvärderingarna blir ett mer användbart verktyg för kvalitetssäkring. VFU samordnas centralt och efter varje avslutad VFU-period sker en uppföljning av överenskommelsen med skolhuvudmännen. Utvärderingen av VFU i sin helhet sker vart tredje år. Återkoppling sker till skolhuvudmän, lärosätet och studentrepresentanterna, vilket bedömaregruppen bedömer att det fungerar.

När det gäller studentperspektivet framkommer tydligt för bedömaregruppen att lärosätets hållning är det studentcentrerade lärandet som innebär ansvarstagande och förväntningar om att studenterna tar aktiv del i sina studier. Studenter finns representerade i olika beslutande organ och kursvärderingar görs systematiskt. Samtidigt rekommenderar bedömaregruppen att lärosätet ser över likvärdigheten i studenternas VFU-placeringar.

Inom ramen för arbetslivsperspektivet lyfter lärosätet på ett övertygande sätt fram exempel som rör praktisk forskning, didaktiska nätverk samt VFU och samverkan inom den övningskoleverksamhet som de är huvudman för. Bedömaregruppen menar att detta tillsammans bildar en god grund för hur vetenskap, teori och praktik kan användas för att problematisera framtida utmaningar för lärarrollen.

Ämnes- och ämnesdidaktiska studier

Bedömningsområde: Förutsättningar

Personal

Bedömning med motivering: *Antalet lärare och deras sammantagna vetenskapliga, professionsrelaterade och pedagogiska kompetens är adekvat och står i proportion till utbildningens volym, innehåll och genomförande på kort och lång sikt.*

Antalet lärare i samhällskunskap och dess sammantagna kompetens är god. I lärargruppen finns vetenskapligt meriterad personal och personal med yrkeserfarenheter i form av egen lärarutbildning. Det finns också en blandning av personer med pedagogisk kompetens och ämneskompetens inom sociologi, statsvetenskap, kulturgeografi och nationalekonomi. Av lektorerna har två professionskompetens i form av egen lärarutbildning i samhällskunskap och två har erfarenhet av

arbete i grund- och/eller gymnasieskolan. Enligt självvärderingen har därtill dessutom två gymnasielärare i samhällskunskap anställts som adjungerande adjunkter på 20 procent vardera. Kompetensutveckling sker löpande och följs upp genom medarbetarsamtal. Lärosätet har dessutom en kompetensförsörjningsplan, redovisad i självvärderingen, som även innefattar samhällskunskap. Lärosätet planerar för rekrytering av ytterligare en lektor i samhällskunskap. Därmed säkerställs vetenskaplig kompetens på kort och lång sikt.

Lärosätet anger i sin självvärdering en önskan att bredda lärarkåren med personal som har annat ämne än statsvetenskap. Detta förutsätter dock samtidigt respekt för de sökandens meriter. Om en statsvetare är den mest meriterade sökanden vid en utannonsering av lektorstjänster, så bör den personen få tjänsten, även om en ämnesmässig breddning hade kunnat vara önskvärd. Den ambition som lärosätet redovisar om en ämnesmässig bredd i discipliner som ligger nära samhällskunskapsämnet, som statsvetenskap, sociologi och nationalekonomi, är lovvärd. Bedömargruppen ser det också som positivt att lärosätet vid nyrekryteringar till samhällskunskapsämnet beaktar både relevanta ämnesteoretiska kunskaper, egen lärarutbildning och/eller erfarenhet av arbete i skolan samt ämnesdidaktisk kompetens. Dessa kriterier för nyrekryteringar är goda förutsättningar för att säkerställa en personalgrupp med för ämneslärarutbildningen i samhällskunskap goda yrkeskunskaper och insikter. Lärosätet redovisar samtidigt problem med VFU-platser i samhällskunskap på gymnasiet med utbildade handledare. Det finns däremot en medvetenhet om problemet och olika åtgärder avses sättas in.

Utbildningsmiljö

Bedömning med motivering: *Det finns en för utbildningen vetenskaplig och professionsinriktad miljö och verksamheten bedrivs så att det finns ett nära samband mellan forskning och utbildning.*

Lärosätet markerar i sin självvärdering att studenternas vetenskapliga utbildningsmiljö har sin grund i forskningsaktiva lärare. Bedömargruppen delar den uppfattningen. I texten exemplifieras påståendet genom en uppräkningslista av pågående forskningsprojekt. Lärosätet har två forskningsmiljöer med relevans för ämneslärarutbildningen: Studies of Meaning-making in Educational Discourses och Utbildning och Demokrati. Dessutom ansvarar disputerade för 13 av 16 delkurser inom ämneslärarprogrammet i samhällskunskap. Lärosätet beskriver sambandet mellan forskning och utbildning med att litteratur skriven av undervisande lärare även används i undervisningen och att studenterna i en del fall får delta i arbete med forskningsuppgifter. Bedömargruppen menar att forskningens ämnesdidaktiska fokus, och att studenter bjuds in till aktuella arrangemang, utgör en styrka. Det finns dels en medveten pedagogisk tanke om hur studenterna successivt kommer i kontakt med forskningen under ämnesstudierna, dels finns exempel på hur studenter kan delta i aktuella forskningsprojekt.

Den samverkan en av lärarna har med Skolverket om Sveriges deltagande i International Civic and Citizenship Education Study (ICCS) är ett exempel på en forskningsinsats med stor relevans för frågan om samband mellan forskning och utbildning. I självvärderingen kommenteras även att studenterna ges möjligheter att medverka i forskningsprojekt och forskningskonferenser eller skriva uppsats med koppling till ett projekt. Bedömargruppen delar lärosätets bedömning att detta är något

positivt och uppskattar lärosätets hållning att ta ansvar för att studenter som arbetar i projekt inte tar på sig för mycket arbete och nedprioriterar sina studier.

Den professionsinriktade miljön beskrivs på ett mycket kortfattat sätt och utan att övertyga i innehåll. Här hänvisas till att ett antal lärare samtidigt är ämneslärare i samhällskunskap. Argumentet är giltigt, men borgar inte med säkerhet för att den kunskapen också översätts till en för studenterna professionsinriktad miljö. Detta gäller även om intervjuerna bidrog till en djupare förståelse av lärosätets insatser vad avser den professionsinriktade miljön. Lärosätet menar också att tillskott av två gymnasielärare i gruppen undervisande personal utgör ett bidrag till en professionsinriktad miljö tillsammans med en workshop där gymnasieelever deltar tillsammans med sina lärare.

Bedömggruppen menar att lärosätet har visat, trots de kritiska kommentarer vi gett om beskrivningen av den professionsinriktade miljön, att det finns en vetenskaplig miljö som är relevant för inriktningen samhällskunskap, och att det finns ett samband mellan forskning och utbildning. Bedömggruppen menar vidare att en professionsinriktad miljö existerar, men att den är svagt beskriven och motiverad i självvärderingen.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Måluppfyllelse av examensmål i kunskapsformen kunskap och förståelse

Bedömning med motivering: *Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas visar sådana ämneskunskaper som krävs för yrkesutövningen, inbegripet såväl brett kunnande inom ämnesstudiernas huvudområde som väsentligt fördjupade kunskaper inom vissa delar av detta område och fördjupad insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete.*

År 2016 genomfördes en revidering av lärarutbildningarna vid lärosätet. För samhällskunskapens del innebar detta enligt självvärderingen att samhällskunskapen sattes i centrum, med byggstenar från flera akademiska discipliner. Detta även om det finns en tyngdpunkt i ämnet förlagd till statsvetenskap. Bedömggruppen tolkar skrivningen om att samhällskunskapen sattes i centrum som att lärosätet prioriterat studenternas sammanvägda kunskapsbas (det vill säga samhällskunskapen som varande ett flervetenskapligt skolämne) före de akademiska disciplinernas ämnesunika önskemål.

Att samhällskunskapen sattes i centrum framgår bland annat av definitionen av de sex innehållsområdena: politiska institutioner och idéer, sociala mönster och skiljelinjer, samhällsekonomi, internationella och globala perspektiv, undervisning och lärande om samhället (ämnesdidaktik) samt vetenskapliga förhållningssätt och förmågor. De flesta av dessa sex innehållsområden täcker kunskapsdelar från flera akademiska discipliner. Bedömggruppen menar att det perspektiv som anförs, och de sex innehållsområden som valts, är lovvärt och lyfter fram ämneslärarutbildningen som ett yrkesprogram. Utifrån de sex innehållsområdena har sedan lärosätet skapat progression genom tilltagande djup, ökad bredd och sammanlänkning av perspektiv. Detta exemplifieras löpande i texten gällande lärandemål, läraaktiviteter och examination. Progressionstanken genomsyrar utbildningens kurser. Argumentationen är övertygande, och förstärks av illustrativa exempel. De få självständiga arbeten som granskats ger en viss indikation på att målet uppfylls.

En kritisk reflektion är att självvärderingen bara mycket summariskt behandlar den del av examensmålet som berör fördjupad insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete. Lärosätet hänvisar här till att studenterna erbjuds möjlighet att medverka i arbete med kodning av enkäter eller transkribering av intervjuer kopplat till exempel till ICCS samt till det självständiga arbetet på termin nio. Vi hade gärna sett att detta kommenterats mer utförligt, men menar samtidigt att praktisk medverkan i t.ex. ICCS är ett exempel på forsknings- och utvecklingsarbete. En kvarstående fråga är dock däremot hur många av studenterna som får eller tar en sådan chans till medverkan? Det framkommer alltså inte i texten, och framkom heller inte vid intervjuerna, hur systematiserad detta inslag är, dvs. om alla studenter erbjuds denna möjlighet, om alla förväntas delta i aktiviteten, om möjligheten är återkommande varje år eller hur många som faktiskt medverkar.

Bedömaregruppen menar att lärosätet visar att examensmålet uppfylls, trots de kommentarer vi gett om den del av examensmålet som berör fördjupad insikt i forsknings- och utvecklingsarbete.

Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas visar fördjupad kunskap om vetenskapsteori samt kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoder, och visa kunskap om relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen.

Lärosätet visar i självvärderingen hur man i utbildningen förmedlar kunskap om vetenskapsteori samt kvalitativa och kvantitativa metoder. Detta exemplifieras med tabeller som visar hur man uppnår examensmålet i samhällskunskap på grundläggande nivå respektive avancerad nivå. I självvärderingens tabell 4, Vetenskapsteori och metod på avancerad nivå, framgår tydligt de lärandemål som är relevanta för examensmålet. Beskrivningen i tabell 3, grundläggande nivå, äger giltighet men är inte lika tydlig gällande de för lärandemål som är kopplade till examensmålet. Dock är de läraaktiviteter och examinationsformer som beskrivs i tabellen relevanta för examensmålet, anpassat till den grundläggande nivån.

Några kritiska reflektioner är att undervisningen i vetenskaplig metod på grundläggande nivå inte säkerställer att både kvalitativa och kvantitativa metoder prövas. Dock säkerställs detta på avancerad nivå. I tabell 4, Vetenskapsteori och metod på avancerad nivå, visas tydligt lärandemål som är relevanta för examensmålet skrivning om relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen. Däremot är de läraaktiviteter och examinationsuppgifter som redovisas inte lika tydligt länkade till relationen mellan vetenskap och beprövad erfarenhet och, i synnerhet, dess betydelse för yrkesutövningen. Detta med undantag för den utskrivna länkningen till det självständiga arbetet. Bedömaregruppen anser att kopplingen till det självständiga arbetet är relevant och giltigt i detta sammanhang, men menar samtidigt att kritiska kommentarer kopplat till detta examensmål i bedömningarna av de inskickade självständiga arbetena ger underlag för att lärosätet framöver kan behöva förtydliga sin insats gällande relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen.

Relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen är mycket kortfattat beskrivet i löpande text. De lärandemål, läraaktiviteter och examinationsformer som beskrivs för grundläggande nivå menar vi dock vara giltiga för att spegla detta. Lärosätet kommenterar också den delen av examensmålet i självvärderingen och menar att

tyngdpunkten för att uppnå målet finns i UVK-kurserna. Relationen mellan beprövad erfarenhet och vetenskaplig grund behandlas explicit innan studenterna ska genomföra kursen VFU 3, där detta kan kopplas till tidigare ämnesdidaktisk forskning. Lärosätet har också identifierat ett utvecklingsområde, att ge studenterna möjlighet att välja en metodfördjupning för att utjämna olikartade förkunskaper. Detta visar en medvetenhet om examensmålet betydelse för ämneslärutbildningen.

Måluppfyllelse av examensmål i kunskapsformen färdighet och förmåga

Bedömning med motivering: *Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas visar fördjupad förmåga att kritiskt och självständigt tillvarata, systematisera och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat för att därigenom bidra till utvecklingen av yrkesverksamheten och kunskapsutvecklingen inom ämnen, ämnesområden och ämnesdidaktik.*

Lärosätet kommenterar examensmålet i sin självvärdering. Texten är dels ett allmänt resonemang om hur målet behandlas i olika kurser, dels hur det konkret examineras. Detta exemplifieras med UVK 3, delkursen Utvärdering och utvecklingsarbete. I självvärderingen diskuteras examensmålet i förhållande till samhällskunskap på ett mer preciserat sätt. I texten ges referenser till både lärandemål på kurser och i förhållande till uppsatsskrivande. Lärosätet beskriver att ämneslärutbildningen i samhällskunskap gradvis bygger upp förmågan att tillvarata, sammanställa, systematisera, analysera och reflektera över forskning och material av relevans för yrkesutövningen. Att förhålla sig kritisk och självständig anges som en central del av undervisningen i grund- och gymnasieskolan. Därför ska studenterna träna dessa förmågor genom utbildningens alla kurser. En grundläggande tanke för utbildningen presenteras också i självvärderingen, dvs. att både dra nytta av samhällsvetenskapens och ämnesdidaktikens teoretiska abstraktioner och perspektiv som att förhålla sig till att samhället ständigt förändras och utvecklas. Bedömargruppen instämmer med lärosätet i dess värdering av dessa kunskapsdelar.

Examensmålet är rimligt att värdera i relation till hela utbildningen och kan därmed vara svårt att avgränsat exemplifiera på ett konkret sätt. Lärosätet har ändå i sin text tydligt beskrivit sin idé om hur man arbetar med målet. Studenterna ska utveckla sin förmåga från kurser på grundnivå till avancerad nivå, genom att muntligt och skriftligt reflektera över erfarenheter, bearbeta forskningsresultat samt genomföra egna undersökningar fram till självständigt arbete med relevans för ämne och ämnesdidaktik.

Lärosätet visar i självvärderingen hur studenterna tränas i att tillvarata och reflektera över andras erfarenheter genom VFU-kurserna. Ett intressant exempel är en uppgift där studenterna ska göra en alternativ version av sin handledares undervisningsplanering, ett annat är en observationsstudie. Studenterna tränas vidare återkommande i att sammanställa relevant forskning. Genom det självständiga arbetet kulminerar möjligheten till att bidra till utvecklingen av yrkes- och kunskapsutvecklingen genom att det självständiga arbetet ska ha relevans för yrkesutövningen. Lärosätet kommenterar även i sin självvärdering hur de kan få in mer studentreflektioner av vad yrkesverksamhet innebär. Bedömargruppen menar att detta är en lovvärd ambition.

I självvärderingen kommenteras att det finns en ganska vid syn på lärosätet om vad ett självständigt arbete inom ämneslärutbildningen i samhällskunskap kan vara. Detta preciseras sedan till en

vetenskaplig undersökning som är relevant för yrkesutövningen. Bedömggruppen menar att länknigen till yrkesutövningen borde medföra fokus på både ämnesteoretiskt och ämnesdidaktiskt innehåll. De relativt få granskade självständiga arbetena genererade viss kritik för omkring hälften av arbetena gällande uppfyllelsen av detta mål. Vi menar att det är betydelsefullt för en yrkesutbildning, och att det därmed innebär en avgränsning av det självständiga arbetets innehåll.

Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas visar förmåga att tillämpa sådan didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det eller de ämnen som utbildningen avser och för den verksamhet i övrigt som utbildningen avser.

Lärosätet kommenterar i sin självvärdering att didaktik och ämnesdidaktik behandlas i flera av UVK:s delkurser. Ämnesdidaktik är även det femte innehållsområdet som ämneslärarutbildningen i samhällskunskap har organiserats utifrån på lärosätet. Bedömggruppen menar att examensmålet krav på metodik omfattas av ämnesdidaktik och didaktik för samhällskunskap. Lärosätet visar på ett övertygande sätt att examensmålet är väl bearbetat vad avser såväl innehåll som progression. Lärosätet visar även hur examensmålet behandlas inom ramen för VFU-kurserna. Förmåga att tillämpa ämnesdidaktik tillämpas både i särskilda delkurser och som inslag i andra. Här finns även en progression kopplad till VFU. Från höstterminen 2018 undervisar yrkesverksamma lärare (adjungerade adjunkter) i ämnesdidaktik med konkreta övningssituationer. Bedömggruppen ser de adjungerade adjunkternas delaktighet i utbildningen som något positivt tillsammans med ämnesdidaktiska övningar byggd på exempelvis case-metodik, simuleringar och problembaserat lärande.

Lärosätet redovisar i självvärderingen text som behandlar den del av examensmålet som avser undervisning och lärande inom det eller de ämnen som utbildningen avser. Men det saknas kommentarer om den del av lärandemålet som gäller verksamhet i övrigt. Vad detta avser i examensmålet är samtidigt svårtolkat, och bedömggruppen menar att den samlade text som lärosätet redovisar om examensmålet, plus den information som erhöles vid intervjuerna, är tillräckligt för vår bedömning av måluppfyllelsen.

Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas visar förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning och den pedagogiska verksamheten i övrigt i syfte att på bästa sätt stimulera varje elevs lärande och utveckling.

Lärosätet anger i sin självvärdering att det genomgående i kurserna finns undervisningsinslag och praktiska moment som behandlar studenternas förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning. Detta sker i progression från att inledningsvis fokusera att tillsammans med andra ta ansvar för planering, genomförande och utvärdering av undervisning, till att senare i utbildningen mer självständigt kunna visa förmåga att kritiskt granska sin egen och andras undervisning och pedagogiska verksamhet. I självvärderingen lyfts särskilt VFU-kurserna fram som viktiga för att uppfylla examensmålet, tillsammans med det arbete som utförs av adjungerade adjunkter.

Samtidigt som lärosätet markerar VFU-kursernas betydelse har man självkritiska kommentarer till dem. Exempelvis refererar lärosätet till studentkritik mot ett alltför stort fokus på lektioner i klassrummet och att det inte i tillräckligt hög grad fokuseras på den pedagogiska verksamheten i övrigt. Med den pedagogiska verksamheten i övrigt avses exempelvis föräldramöten, utvecklingsamtal, konflikthantering och terminsplaneringar. Lärosätet anger att ett arbete pågår med att ta ett samlat grepp om alla VFU-perioder under utbildningen och att en sådan diskussion förs med undervisande personal och handledare för VFU.

Bedömggruppen menar att lärosätets ambition att ta itu med upplevda problem med VFU-kurserna är lovvärd. Den självkritik av VFU-kurserna som redovisas visar att lärosätet värderar examensmålet som viktigt och fokuserar på att utveckla de kurser som är centrala för att uppfylla examensmålet

Bedömggruppen menar också att "studiestödsprojektet", där studenterna erbjuder pedagogiskt stöd till barn, unga och nyanlända på t.ex. HVB-hem (hem för vård eller boende), skolor, trossamfund och fritidsgårdar är ett intressant inslag i utbildningen. Där ska studenterna arbeta enskilt med elever som har svårigheter i skolan. Därigenom tränas studenternas förmåga att utveckla den pedagogiska verksamheten för att på bästa sätt stimulera varje elevs lärande och utveckling. Den kritiska fråga som möjligen kan ställas är om arbetet inriktas mot gymnasieskolans kurser. Å andra sidan tränas studenterna i pedagogiska och allmändidaktiska förhållningssätt länkat till att vara lärare, som utvecklar en handlingsberedskap att möta olika typer av behov hos barn och ungdomar.

Jämställdhet

Bedömning med motivering: *Ett jämställdhetsperspektiv beaktas, kommuniceras och förankras i utbildningens innehåll, utformning och genomförande.*

Lärosätet konstaterar att för samhällskunskap är jämställdhet både ett ämnesinnehåll och en ämnesdidaktisk fråga i den pedagogiska verksamheten. Det är en uppfattning som bedömggruppen delar. Med formuleringen avses att jämställdhet både utgör ett innehållsligt kunskapsområde för utbildningen samt något som behöver speglas i verksamhetens sätt att organiseras och genomföras. Lärosätet visar hur jämställdhet finns som innehåll i utbildningen, och hur det examineras. Dessutom anges en jämställdhetsambition vad gäller att det ska vara lika många män som kvinnor bland föreläsarna på samhällskunskapskurserna, och att båda könen ska finnas representerade som författare till kurslitteraturen. På lärosätet pågår även ett arbete med att ta fram en obligatorisk kurs om genus och jämställdhet, och lärarutbildare erbjuds utbildning i jämställdhetsintegrering genom lärosätets försorg. Bedömggruppen menar att samtliga dessa insatser visar att lärosätet beaktar examensmålet om jämställdhet.

Uppföljning, åtgärder och återkoppling

Bedömning med motivering: *Utbildningens innehåll, utformning, genomförande och examination följs systematiskt upp. Resultaten av uppföljningen omsätts vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling och återkoppling sker till relevanta intressenter.*

Lärosätet redovisar i sin självvärdering hur de arbetar med systematisk uppföljning av utbildningen, hur dessa insatser återrapporteras och hur de vid behov omsätts i åtgärder. I självvärderingen

redovisas exempelvis digitala kursvärderingar, återföring av resultat via kursansvariga och skriftliga delkursutvärderingar av studenter.

I självvärderingen för lärosätet ett resonemang om hur arbetet med uppföljning, åtgärder och återkoppling sker som en rutin i det vardagliga arbetet och i mötet med studenterna. Detta sker t.ex. genom att förändringar i kurserna, baserat på tidigare kursgruppers kommentarer, återkopplas till nya studentgrupper. Bedömgruppen menar att detta är ett viktigt komplement till de standardiserade digitala kursutvärderingar som skickas ut.

Lärosätet skriver i självvärderingen att en organiserande princip för arbetet inom UVK är att lärarna arbetar tillsammans i kurslag. Kurslagen har regelbundna möten inför, under och efter genomförd kurs. Inför en kurs revideras och diskuteras studiehandledningen och kursens innehåll. Under kursens gång genomförs möten där studenternas och lärarnas egna åsikter, förslag och reflektioner gemensamt behandlas. Praxis är alltså ett öppet diskussionsklimat med rättigheter och skyldigheter, där egenansvar hos lärare och studenter är viktigt för kvalitetssäkringen av utbildningen och att studenterna genomför studierna i tid.

Bedömgruppen menar att ganska litet av självvärderingens beskrivningar av UVK om hur utbildningens innehåll och genomförande systematiskt följs upp och omsätts i åtgärder återkommer eller specificeras för samhällskunskapen. Sammantaget visar ändå självvärderingen att lärosätet har fungerande rutiner för uppföljning och återkoppling.

Lärosätet verkar för att studenten genomför utbildningen inom planerad studietid.

Lärosätet länkar frågan om studentens möjligheter att genomföra utbildningen i tid till sina rutiner för kvalitetsarbete. Detta kommenteras i självvärderingen på ett tillfredsställande sätt. Lärosätet beskriver stödfunktionen "Funka", campushälsan, programstudievägledare med mera. Samtidigt lämnar ungefär 40 procent av studenterna utbildningen under den första delen av utbildningen. Siffran är densamma för ämneslärarutbildningar på flera andra lärosäten i Sverige.

Lärosätet konstaterar i sin självvärdering att många studenter arbetar vid sidan av studierna och att de inte alltid de maktar med både förvärsarbete och heltidsstudier. Detta påverkar hur framgångsrika studierna är. Lärosätet konstaterar att de studenter som arbetar inte alltid tar del av den lärarledda undervisning som erbjuds, vilket påverkar genomströmningen. De studenter som fullföljer utbildningen gör det däremot oftast i tid.

Bedömgruppen delar uppfattningen att det kan ses som ett kvalitetstecken att det finns studenter som inte klarar studierna och att det inte behöver tyda på en svaghet i utbildningen. Den problematisering av frågan om genomströmning som lärosätet gör är en viktig och relevant fråga, särskilt med tanke på att sökandetrycket till lärarutbildningarna är lågt. Samtidigt menar bedömgruppen att det är rimligt att förvänta sig olika typer av systemstöd från lärosätena för de grupper av studenter som av olika anledningar tillfälligt möter utmaningar i sina studier.

Bedömgruppen menar att lärosätet har ett sådant utvecklat stöd och att den därmed verkar för att studenterna ska kunna genomföra sin utbildning inom planerad tid. Lärosätet för t.ex. i självvärderingen ett resonemang om hur de jobbar med både förebyggande och åtgärdande

insatser. De förebyggande insatserna kan vara att bygga en gemensam identitet som samhällskunskapslärarstudenter samt sammanhållande sociala aktiviteter tidigt i utbildningen i form av mycket lärarledd tid och grupparbeten. Studenterna får också feedback efter den första skriftliga uppgift de gör på samhällskunskapen. De åtgärdande insatserna kan vara individuella samtal och hänvisning till stödfunktioner. Centralt på lärosätet finns stödfunktioner som skrivstöd och studiehälsa. Programstudievägledare hjälper även studenterna med studieplanering.

Bedömningsområde: Studentperspektiv**Studentperspektiv**

Bedömning med motivering: *Studenten ges möjlighet att ta en aktiv roll i arbetet med att utveckla utbildningens innehåll och genomförande.*

Lärosätet redovisar i sin självvärdering hur studenterna får möjlighet att utveckla utbildningens innehåll. Det görs framför allt genom att hänvisa till studentrepresentation i beslutande och beredande organ, systematiserade kursutvärderingar, goda relationer till studenterna och personalens närvaro på arbetsplatsen (närvaro och tillgänglighet för studenterna).

Lärosätet har studentrepresentation i formella konstellationer som lärarutbildningsnämnden. Det finns också ett informellt studentinflytande, där studenterna till exempel har fått gehör för en framförd önskan om mer tid med adjungerade adjunkter under den sista terminen av utbildningen. Utöver detta finns kursvärderingar på både universitetsgemensam och ämnesspecifik nivå, där innehållet återkopplas till studenterna.

Bedömningsområde: Arbetsliv och samverkan**Arbetsliv och samverkan**

Bedömning med motivering: *Utbildningen är utformad och genomförs på sådant sätt att den är användbar och utvecklar studentens beredskap att möta förändringar i arbetslivet. Relevant samverkan sker med det omgivande samhället.*

Lärosätet redovisar i sin självvärdering ett antal sätt att behålla och stärka utbildningens yrkesrelevans. Några sådana sätt är genom det omkringliggande samhällets representation i olika organ, möten mellan universitetslärare och handledare på VFU-skolor, samhällsvetenskapligt didaktiskt nätverk, alumnverksamhet och samverkan med nationella aktörer. Detta beskrivs och kommenteras på ett tillfredsställande sätt.

Den beskrivning som görs i självvärderingen av utbildningens utformning för att möta förändringar i arbetslivet och samverkan med det omkringliggande samhället fokuserar i ganska stor utsträckning formella arenor för möten mellan olika kategorier aktörer. Bedömargruppen menar att ett komplementärt perspektiv kan vara att även fokusera på innehållet. Kommer studenterna i kontakt med olika typer av skolmiljöer, eftersom de kan skilja sig kraftigt från varandra? Får studenterna kunskaper om arbetsrätt och liknande yrkesfrågor i utbildningen eller under VFU? Får studenterna kunskaper och praktisk träning i uppgifter som förekommer inom yrket idag men inte är

undervisningsrelaterat? Bedömgruppen vill med dessa frågor ge exempel på frågeställningar som kan användas för att även innehållsligt reflektera över hur bedömningsområdet uppfylls.

Ett bra exempel på hur lärosätet försöker förbereda studenterna på ett föränderligt arbetsliv är den övning som genomförs under introduktionskursen i samhällskunskap. Där får studenterna reflektera över hur arbetslivet kan vara om 45 år eller när de går i pension.

Bedömgruppen menar att lärosätet visat att de har uppfyllt examensmålet i och med hur utbildningen är utformad och med den samverkan som sker med det omkringliggande samhället.

Samlat omdöme ämnes- och ämnesdidaktiska studier

Bedömning med motivering: Tillfredsställande

Att bedömningsgrunder är tillfredsställande eller inte och att mål uppfylls eller inte inom ämnes- och ämnesdidaktiska studier vägs samman med motsvarande bedömningar inom utbildningsvetenskaplig kärna. Denna sammanvägning framgår i det samlade omdömet för examenstillståndet, det vill säga för utbildningen i sin helhet.

Bedömningsgrunden personal bedöms som tillfredsställande. I lärargruppen finns både vetenskapligt meriterad personal och personal med yrkeserfarenheter i form av egen lärarutbildning. Det finns också en blandning av personer med pedagogisk kompetens och ämneskompetens inom sociologi, statsvetenskap, kulturgeografi och nationalekonomi.

Bedömningsgrunden utbildningsmiljö bedöms som tillfredsställande. Lärosätets vetenskapliga miljö är god och verksamheten bedrivs så att det finns ett nära samband mellan forskning och utbildning. Detta exemplifieras i självvärderingen genom en uppräknning av pågående forskningsprojekt. Dessutom ansvarar disputerade för 13 av 16 delkurser inom ämneslärarprogrammet i samhällskunskap. Lärosätet beskriver sambandet mellan forskning och utbildning med att litteratur skriven av undervisande lärare även används i undervisningen och att studenterna i en del fall får delta i arbete med forskningsuppgifter. Bedömgruppen menar att forskningens ämnesdidaktiska fokus, och att studenter bjuds in till aktuella arrangemang, utgör en styrka. Lärosätet har också två forskningsmiljöer med relevans för ämneslärarutbildningen. Sambandet mellan forskning och utbildning beskrivs via att litteratur skriven av undervisande lärare även används i undervisningen och att studenterna i en del fall får delta i arbete med forskningsuppgifter. Bedömgruppen menar dock samtidigt att den professionsinriktade miljön hade kunnat beskrivas på ett mer fylligt sätt.

Målet om ämneskunskaper för yrkesutövningen, inbegripet aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete uppfylls. Den del av examensmålet som berör fördjupad insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete är också uppfyllt på lärosätet, men bedömgruppen är kritisk till en alltför summarisk beskrivning av arbetet i den delen.

Målet om att visa fördjupad kunskap om vetenskapsteori samt kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoder uppfylls. Bedömgruppen menar dock samtidigt att lärosätet, även fast målet uppnåtts, hade kunnat vara fylligare i sin beskrivning av den del av examensmålet som behandlar att

visa kunskap om relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet samt dess betydelse för yrkesutövningen.

Målet att kritiskt och självständigt tillvarata och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat uppfylls. Lärosätet visar att ämneslärarutbildningen i samhällskunskap gradvis bygger upp förmågan att tillvarata, sammanställa, systematisera, analysera och reflektera över forskning och material av relevans för yrkesutövningen. Studenterna ska utveckla sin förmåga från kurser på grundnivå till avancerad nivå, genom att muntligt och skriftligt reflektera över erfarenheter, bearbeta forskningsresultat samt genomföra egna undersökningar fram till självständigt arbete. Lärosätet visar hur studenterna tränas i att tillvarata och reflektera över andras erfarenheter genom VFU-kurserna.

Målet att tillämpa didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik uppfylls. Lärosätet visar på ett övertygande sätt att examensmålet är väl bearbetat när det gäller både innehåll och progression. Förmåga att tillämpa ämnesdidaktik tillämpas både i särskilda delkurser och som inslag i andra. Här finns även en progression kopplad till VFU. Från höstterminen 2018 undervisar yrkesverksamma lärare (adjungerade adjunkter) i ämnesdidaktik med konkreta övningssituationer. Det saknas dock kommentarer om den del av lärandemålet som anger den verksamhet i övrigt som utbildningen avser. Vad detta avser i examensmålet är dock samtidigt svårtolkat och bedömargruppen menar att det samlade underlaget, är tillräckligt för vår bedömning av måluppfyllelsen.

Målet att utveckla undervisning och pedagogisk verksamhet för att stimulera varje elevs lärande uppfylls. Lärosätet visar att det genomgående i kurserna finns undervisningsinslag och praktiska moment som behandlar studenternas förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisningen. Detta sker i progression från att inledningsvis fokusera att tillsammans med andra ta ansvar för planering, genomförande och utvärdering av undervisning, till att senare i utbildningen mer självständigt kunna visa förmåga att kritiskt granska sin egen och andras undervisning och pedagogiska verksamhet.

Bedömningsgrunden om jämställdhet bedöms som tillfredsställande. Lärosätet konstaterar att för samhällskunskap är jämställdhet både ett ämnesinnehåll och en ämnesdidaktisk fråga i den pedagogiska verksamheten. Lärosätet visar hur jämställdhet finns som innehåll i utbildningen, och hur det examineras. På lärosätet pågår även ett arbete med att ta fram en obligatorisk kurs om genus och jämställdhet.

Bedömningsgrunden om uppföljning bedöms som tillfredsställande. Lärosätet har utvecklade procedurer för systematisk uppföljning av utbildningen, förändringsarbete och återkoppling till studenterna. Arbetet med uppföljning, åtgärder och återkoppling sker som en rutin i det vardagliga arbetet och i mötet med studenterna. Detta sker t.ex. genom att förändringar i kurserna, baserat på tidigare kursgruppers kommentarer, återkopplas till nya studentgrupper. Bedömargruppen menar att detta är ett viktigt komplement till de standardiserade digitala kursutvärderingar som skickas ut. Lärosätet har ett utvecklat stöd för att studenten ska kunna genomföra utbildning inom planerad tid.

Studentinflytandet bedöms som tillfredsställande. Bedömargruppen menar att lärosätet visar hur studenterna ges möjlighet att utveckla utbildningens innehåll. Detta görs genom att hänvisa till

studentrepresentation i beslutande och beredande organ, systematiserade kursutvärderingar, goda relationer till studenterna och personalens närvaro på arbetsplatsen. Utöver det finns kursvärderingar på både universitetsgemensam och ämnesspecifik nivå, där innehållet återkopplas till studenterna.

Bedömningsområdet arbetsliv och samverkan bedöms som tillfredsställande. Lärosätet redovisar ett antal sätt att behålla och stärka utbildningens yrkesrelevans. Fokus ligger främst på formella arenor för möten mellan olika kategorier av aktörer när det gäller utbildningens utformning för att möta förändringar i arbetslivet och samverka med det omkringliggande samhället. Bedömargruppen menar att ett kompletterande perspektiv kan vara att även fokusera på innehållet.

Universitetskanslersämbetets utbildningsutvärderingar

Delningssvar – synpunkter på preliminärt yttrande

Lärosäte: Örebro universitet

Yrkesexamen: Ämneslärarexamen

Bilaga: 411-00376-18_ORU_GY_UVK

Använd en delningsmall per bilaga som delats.

Lärosätet ges möjlighet att kontrollera innehållet i det preliminära yttrande och påpeka eventuella sak/-faktafel. Synpunkterna på yttrandet bör utgå från de bedömningsområden och bedömningsgrunder som ingått i utvärderingen.

Ange i tabellen vilken sida i yttrandet korrigeringen avser, vid behov kan tabellen byggas ut. Korrigeringarna bör hållas så kortfattade som möjligt. Observera att det inte är möjligt att inkomma med ny fakta som ej fanns tillgänglig i de ursprungliga underlagen.

Lärosätets svar skickas senast den 17 januari 2020 till utvitsy@uka.se med kopia till erik.karlsson@uka.se. Ange **411-00376-18** i ärendemeningen.

Exempel

Sida	Stycke	Rad	Korrigering

Bedömningsområde: Förutsättningar

Personal			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering

Utbildningsmiljö			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Måluppfyllelse – kunskap och förståelse			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering
3	2	5	<p>I yttrandet står det: ”Studenterna får primärt orientera sig i kvantitativ metod, snarare än tillämpa den praktiskt i skriftliga och praktiska utforskande moment” (s.3).</p> <p>I självvärderingen står det att tillämpningen sker ” i undersökande aktiviteter och studier i vilka kunskapen om kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoder också prövas och tillämpas. I dessa kurser problematiserar och visar studenten relationen mellan vetenskapligt producerad kunskap och kunskap som utvecklats genom beprövad erfarenhet i yrkesutövningen. Det sker bland annat genom att granska vetenskapliga undersökningar och överväga konsekvenser av olika sätt att bedriva utvärdering och utvecklingsarbete i skolverksamheter” (s.9).</p>

Måluppfyllelse – färdighet och förmåga			
Sida	Stycke	Rad	Korrigerig
3	5	1	<p>I yttrandet står det: ”I självvärderingen saknas dock fördjupande beskrivningar av hur den verksamhetsförlagda delen av utbildningen (VFU) kopplar till UVK och vikten av studenternas kunskap om relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen i ämnet” (s.3).</p> <p>I självvärderingen står det: ”Studenterna utvecklar sin förmåga att tillvarata och systematisera kunskap och forskning, exempelvis med fokus på lärares didaktiska val av läromedel. I UVK 3 fördjupar studenterna förmågan ytterligare. I VFU genomförs exempelvis explorativa undersökningar som har med utvärdering, kritisk analys och utveckling av ämnesundervisning att göra. I dessa förväntas studenten bidra med ytterligare kunskapsutveckling. Även undersökningar som behandlar pedagogisk verksamhetsutveckling på en skola eller inom ett arbetslag genomförs och som syftar till utveckling av yrkesverksamheten” (s.11).</p>

Måluppfyllelse – värderingsförmåga och förhållningssätt			
Sida	Stycke	Rad	Korrigerig

Jämställdhet			
Sida	Stycke	Rad	Korrigerig

Uppföljning, åtgärder och återkoppling			
Sida	Stycke	Rad	Korrigerig
6	6	3	<p>I yttrandet står det: ”Vid intervjuerna framkommer att återkoppling ges till studenterna. Hur detta går till och om det lett till förändringar är fortfarande ottydligt i det undersökta materialet och intervjuerna” (s.6).</p> <p>Hur detta går till framkommer i självvärderingen och framfördes även i intervjun. Rutan på sidan 21 är ett exempel på hur. Vidare framgår det i självvärderingen att ”En stor del av arbetet med uppföljning, åtgärder och återkoppling sker som en rutin i det vardagliga arbetet och i mötet med studenterna ... Under kursens gång genomförs möten i vilka studenternas och lärarnas egna åsikter, förslag och reflektioner gemensamt behandlas. Praxis är således ett öppet diskussionsklimat med rättigheter och skyldigheter i vilket egenansvar hos lärare och studenter blir en viktig aspekt för kvalitetssäkring av utbildningen samt att studenterna genomför studierna i tid. Vad som beslutas och kommer ut av kurslagens möten återkopplas till studenterna vilket konkret kan innebära att uppgifter och instruktioner justeras, att varje seminariegrupp ges möjlighet att tillsammans med läraren ta beslut och utforma en aktivitet eller att gemensamma riktlinjer justeras” (s.21).</p>
6-7	8-1	2-1	<p>I yttrandet står det: ”De automatiskt genererade frågorna i kursvärderingen gäller hela kurser och inte delkurser, vilket leder till lägre svarsfrekvens bland studenterna. Här rekommenderar bedömargruppen att åtgärder vidtas så att kursvärderingar blir ett mer användbart verktyg för kvalitetssäkring” (s.6-7).</p> <p>Detta problem hanteras redan och beskrivs på sidan 20 i självvärderingen: ” Detta problem hanteras i vissa fall genom att den automatiserade utvärderingen delas upp delkursmässigt, eller att tillägg av delkurs specifika frågor i helkursvärderingen görs. Men vanligare är att kompletterande delkursvärderingar genomförs genom muntlig dialog och/eller skriftligt på plats under sista undervisningstillfället. Kursansvarig gör sedan en analys av kursen där hänsyn tas till kursvärderings-resultatet, examinationsresultaten, händelser under kursens gång samt undervisande lärares synpunkter, och skriver därefter en utvärderingskommentar som publiceras och görs tillgänglig för studenterna”.</p>

Bedömningsområde: Studentperspektiv

Sida	Stycke	Rad	Korrigerig
7	6	4	<p>I yttrandet står det: "Kursvärderingar följs upp både under den pågående kursen och efteråt, även om svarsfrekvensen är låg. Bedömggruppen rekommenderar lärosätet att aktivt arbeta med hur svarsfrekvensen kan bli högre" (s.7).</p> <p>I självvärderingen framgår det att den låga svarsfrekvensen gäller för utvärdering av hel kurs, inte delkurser där den är hög. Problemet med den låga svarsfrekvensen på hel kurs balanseras genom lösningen på delkursnivå: "Detta problem hanteras i vissa fall genom att den automatiserade utvärderingen delas upp delkursmässigt, eller att tillägg av delkurs specifika frågor i helkursvärderingen görs. Men vanligare är att kompletterande delkursvärderingar genomförs genom muntlig dialog och/eller skriftligt på plats under sista undervisningstillfället. Kursansvarig gör sedan en analys av kursen där hänsyn tas till kursvärderings-resultatet, examinationsresultaten, händelser under kursens gång samt undervisande lärares synpunkter, och skriver därefter en utvärderingskommentar som publiceras och görs tillgänglig för studenterna" (s.20).</p>

Bedömningsområde: Arbetsliv och samverkan

Sida	Stycke	Rad	Korrigerig

Samlat omdöme

Sida	Stycke	Rad	Korrigerig
9-10	2	2	Sammantaget innebär rättelserna ovan att justeringar även behöver göras i den sammanfattande bedömningen i yttrandet. Exempelvis det som står på sidan 10: ”På intervjuerna framkommer att återkoppling ges till studenterna. Hur detta går till och om det lett till förändringar är fortfarande otydligt i det undersökta materialet och intervjuerna”. Detta framkommer i självvärderingen och förmedlades även under intervjuerna.

Universitetskanslersämbetets utbildningsutvärderingar

Delningssvar – synpunkter på preliminärt yttrande

Lärosäte: Örebro universitet

Yrkesexamen: Ämneslärarexamen med inriktning gymnasielärare i undervisningsämnet samhällskunskap

Bilaga: 411-00376-18 ORU_samhällskunskap_GY

Använd en delningsmall per bilaga som delats.

Lärosätet ges möjlighet att kontrollera innehållet i det preliminära yttrande och påpeka eventuella sak/-faktafel. Synpunkterna på yttrandet bör utgå från de bedömningsområden och bedömningsgrunder som ingått i utvärderingen.

Ange i tabellen vilken sida i yttrandet korrigeringen avser, vid behov kan tabellen byggas ut. Korrigeringarna bör hållas så kortfattade som möjligt. Observera att det inte är möjligt att inkomma med ny fakta som ej fanns tillgänglig i de ursprungliga underlagen.

Lärosätets svar skickas senast den 17 januari 2020 till utvitsy@uka.se med kopia till erik.karlsson@uka.se. Ange **411-00376-18** i ärendemeningen.

Exempel

Sida	Stycke	Rad	Korrigering
2	3	5	Antal helårsstudenter uppgår till 25, ej 45.

Bedömningsområde: Förutsättningar

Personal			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering

Utbildningsmiljö			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Måluppfyllelse – kunskap och förståelse			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering

Måluppfyllelse – färdighet och förmåga			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering

Måluppfyllelse – värderingsförmåga och förhållningssätt			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering

Jämställdhet			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering

Uppföljning, åtgärder och återkoppling			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering

Bedömningsområde: Studentperspektiv

Sida	Stycke	Rad	Korrigering

Bedömningsområde: Arbetsliv och samverkan

Sida	Stycke	Rad	Korrigering